

1 Opening

Seat 3

Goedenavond, dames en heren. Fijn dat jullie aanwezig kunnen zijn voor deze informatieavond. Ik doe dat samen met mijn collega Daan Gerards. De meesten van jullie ken ik. Wij werken bij de afdeling Stedelijke Ontwikkeling Domein Stad en willen jullie graag wat vertellen over de Omgevingswet, maar vooral ook de omgevingsvisie. Straks hebben we een pauze en daarna gaan we verder in een interactief gedeelte in groepen, om na te denken over de toekomst van Kerkrade. Dat zullen we straks doen als we klaar zijn met de presentatie. Nog een huishoudelijke mededeling. Als het goed is, hebben jullie van tevoren de presentatie al ontvangen, dus we gaan er dadelijk in hoofdlijn doorheen. Niet gedetailleerd, want die hebben jullie allemaal ontvangen. Mochten er vragen zijn, kunnen we die op het einde allemaal beantwoorden. Dat even in het kort.

2 Stand van zaken Omgevingsvisie

Seat 3

Voordat we beginnen over de omgevingsvisie, willen we kort de drie sporen aanstippen. Vanuit de Omgevingswet werken we in drie sporen. De Omgevingswet zelf, hoe gaan we om met vergunningverlening, hoe loopt die wet überhaupt. Een ander spoor is het omgevingsplan, de vervanger van de huidige bestemmingsplannen. Het derde spoor is de omgevingsvisie waar we vandaag het voornamelijk over hebben. Het eerste spoor is de Omgevingswet die op 1 januari in werking is getreden.

Seat 20

Tot zover verloopt het best goed. -Excuseer, kunt u iets korter bij de microfoon komen? -Zeker. Die wet is vanaf 1 januari in werking getreden. We merken dat het tot zover goed loopt, met name de vergunningverlening. We hebben nog een aantal vergunningen lopen die vanuit het vorige jaar, die met de oude procedures te maken hebben, en met de nieuwe procedures. Daar lopen we voornamelijk tegenaan. Op de website, www.kerkrade.nl/omgevingswet, staat alle belangrijke informatie op. Sinds 1 januari hebben we weer een fysiek bouwloket. Hier kunnen inwoners met vragen terecht over het Digitaal Stelsel Omgevingswet, of als ze vastlopen met aanvragen. We zien tot zover dat we twee tot drie aanvragen per week hebben. 2024 is vooral een transitiejaar, zoals ik al zei, je hebt te maken met oude en nieuwe wetgeving. Dan het omgevingsplan. Zoals ik al zei, dat is de vervanger van de huidige bestemmingsplannen. We hebben vanaf 1 januari te maken met een tijdelijke omgevingsplan, bestaande uit de huidige bestemmingsplan en de Bruidsschat. Dat is een set aan regels overgekomen vanuit het Rijk. Ook hier is 2024 een overgangsjaar. We maken daar vooral gebruik van zogenaamde TAM-IMRO-plannen. Dat is technisch gezien een oud bestemmingsplan, maar juridisch gezien een nieuwe omgevingsplan. Dat geeft ons de mogelijkheid om ruimtelijke ontwikkelingen mogelijk te maken. Daarnaast maken we gebruik van de BOPA, de Buitenplanse OmgevingsPlanActiviteit. Dat is het afwijken van het oude bestemmingsplan. Verder hebben we als gemeente tot 2032 tijd om te komen tot het nieuwe omgevingsplan. Dat betekent dat we alle oude bestemmingsplannen en de Bruidsschat-regels moeten overzetten naar onze eigen situatie. Dat zie je in deze figuur. Het nieuwe omgevingsplan voor 2030 bestaat uit de Bruidsschat, de bestemmingsplannen en een aantal plaatselijke verordeningen. Alle verordeningen die betrekking hebben op de fysieke leefomgeving gaan landen in het nieuwe omgevingsplan. Dat in het kort voor Omgevingswet en -plan. Nu willen we ingaan op de omgevingsvisie. -Het kan zijn dat jullie vragen hebben over de Omgevingswet zelf en het omgevingsplan.

Seat 24

Dan kunnen we die nu behandelen. Nogmaals, ik verwijs vooral naar de site. Daar staat veel op, kijk daar gewoon naar. Mochten jullie achteraf nog vragen hebben, kan dat altijd via de raadsgriffie ingediend worden en zullen we het netjes beantwoorden. -Een vraag over die Bruidsschat, kunt u daar wat dieper op ingaan? Ik heb gekeken op de site, maar die vond ik toch niet zo... -Die is redelijk complex. We hebben daar laatst nog een cursus over gehad op 10 en 11 januari, dus daar wil ik u niet mee lastig vallen. Het zijn vooral overgangsregels omdat de Omgevingswet werking is getreden. Als die er niet zouden zijn, zouden we tegen allerlei problemen aanlopen. Alles blijft bij het oude, daar komt het op neer. Zodra we een totaal nieuw omgevingsplan gaan opstellen, moeten we goed gaan kijken hoe we met die overgangsregelingen omgaan. Wat nemen we wel over en wat niet, of wat gaan we eventueel aanpassen?

Dat is ontzettend complex, dus daar wachten we nog eventjes mee. -Ik heb nog een vraag. Er staat in de presentatie: voor 1 januari zijn nog vele aanvragen ingediend. Betekent dat dat er nu een dip is, of merken jullie dat niet? Een dip zou ik niet zeggen, maar de grotere projecten, plannen op de bedrijventerreinen of woningbouwplannen, zijn nog net voor 1 januari ingediend, zodat de initiatiefnemers of vergunningaanvragers nog met de oude wetgeving hebben te maken. Ze willen minder risico lopen. Nu gaan we wat vertellen over de omgevingsvisie, waar we hier vooral voor bij elkaar zijn. We willen kort wat vertellen over het proces, de routekaart en burgerparticipatie. De omgevingsvisie was ook een belangrijk pilot, onderdeel van burgerparticipatie, nog steeds. Daar zijn we nog niet mee klaar. We willen kort een toelichting geven over de verhaallijnen. Achter u ziet u daar de verschillende posters. Dat zijn we niet gewend, dat op de publieke tribune een deel van het college zit. Die borden, daar gaan we in de pauze verderop op door. We willen ook kijken naar de botsproef. Sommige verhaallijnen kunnen ook met elkaar botsen, schuren. En na de pauze het interactieve gedeelte aan. We hopen veel met jullie te kunnen ophalen wat jullie belangrijk vinden voor de toekomst van Kerkrade. -Even terug, waarom een omgevingsvisie? Hij vervangt de huidige structuurvisie van Kerkrade. Die is opgesteld in 2010 en geldt tot 2020. Die heeft een uitwerking gehad in verschillende stadsdeelvisies. Elke gemeente moet voor 2027 een omgevingsvisie hebben vastgesteld. Voorheen was dat 2025, maar dat is opgeschoven. Belangrijk is het integrale beleidsstuk van de gemeente. Het gaat over de fysieke leefomgeving, alles wat daarmee te maken heeft. Natuur, gezondheid, wonen, verkeer, noem maar op, maar ook de koppeling met het sociale domein. Dat zie je op de afbeelding. De boom zelf zijn de fysieke thema's en de wortels de sociale thema's. We zoeken met die omgevingsvisie nadrukkelijk die samenwerking op. De programma's zijn de uitwerkingsdocumenten van de omgevingsvisie. Je kan themagerichte en gebiedsgerichte programma's hebben. Denk aan een programma over gezondheid, maar ook een gebiedsgericht programma zoals Kerkrade Oost, waar nu al aan gewerkt wordt. De beleidscyclus is ook een belangrijk onderdeel van de Omgevingswet zelf. Voorheen was bij een bestemmingsplan met name een tienjarige actualiseringsplicht. Die vervalt met de Omgevingswet. Het is de bedoeling dat we die documenten zo actueel mogelijk houden. Een omgevingsvisie wil je niet elk jaar aanpassen. De hoofdlijn moet op langere termijn blijven. Daar zou je misschien elke twee of vier jaar een aanpassing kunnen doen. Een omgevingsplan wil je zo actueel mogelijk houden en zou je bijvoorbeeld elk halfjaar of elk jaar een actualisering kunnen doen. Als het goed is, zijn er ook een paar raadsleden geweest bij raadsinfoavond bij Parkstad Limburg. Daar werd dit plaatje ook behandeld. Helemaal onderaan ziet u de GOVI, de gemeentelijke omgevingsvisie. Daarvoor zitten we vanavond bij elkaar. We hebben ook met veel ander beleid, nota's en plannen te maken op nationaal, provinciaal en regionaal niveau. Dat moeten we allemaal verwerken in de omgevingsvisie. Helemaal aan de rechterkant staat bijvoorbeeld ZL'EU, Panorama Zuid-Limburg, NOVEX-gebied Zuid-Limburg, het Ruimtelijke voorstel, wat nu ook in de maak is, de strategische agenda van Parkstad. Sinds kort ook het nieuwe narratief. Dat wil zeggen een omslag in denken van krimp naar groei en kijken naar de mogelijkheden voor de regio Parkstad, maar ook voor de gemeente Kerkrade waar de kansen en ontwikkelingen liggen. Dat willen we nadrukkelijk meenemen in de visie. -Qua proces en routekaart. We zitten nu in de fase dat we die verhaallijnen met de toekomstbeelden hebben afgerond. We gaan nu werken richting conceptvisie. Uiteindelijk willen we in het begin van 2025 de visie vaststellen. We hopen een conceptvisie voor de zomer in grote lijnen af te hebben, zodat het na de zomer ook de route in kan gaan. Dit zijn de voorstellen voor die momenten voor de gemeenteraad. Een aantal hebben al plaatsgevonden, zoals de thema-avond vorig jaar. Afgelopen zomer is er een bezoek aan de bedrijventerrein gedaan met een aantal raadsleden. Vanavond de thema-avond. Voordat we die conceptvisie hebben, willen we nog zo'n informele sessie organiseren. Dan het stukje burgerparticipatie: wat hebben we tot zover gedaan? Het eerste onderdeel van participatie voor de omgevingsvisie is de enquête en de postkaart. Elk huishouden binnen de gemeente heeft een postkaart ontvangen, waarin kort werd toegelicht wat de omgevingsvisie is. En een optie met een QR-code dat mensen een vragenlijst konden invullen. Uiteindelijk hebben we zo'n 1000 respondenten, dus 1000 ingevulde enquêtes, gehad. Daar viel vooral op dat de jongsten en oudsten wat minder respons toonden. De grootste vertegenwoordigende groep was 50 tot en met 79. In die enquête was ook een optie om als actief lid betrokken te worden bij de omgevingsvisie. Daar hebben zich 250 mensen voor aangemeld. Dit zijn twee voorbeeldvragen die in de enquête stonden. Een daarvan is: stelt u zich voor, 2040, wat is dan het meest veranderd in Kerkrade? Daar valt op dat het vooral gaat over de fysieke thema's. Mensen noemen het centrum, de stad, het groen, het wonen, de winkels en de veiligheid. Bij de andere, wat hoopt u dat vooral niet is veranderd in Kerkrade, zie je meer de sociale thema's. Cultuur, WMC, de gezelligheid, carnaval, het dialect. Dat waren dingen die daar opvielen. We hebben ook in elke wijk een gebiedssafari gedaan met per wijk drie verschillende wandelroutes gedaan met sleutelfiguren. Denk aan mensen van een woningcorporatie, journalisten, mensen van verenigingen. Iedereen die betrokken is binnen een wijk hebben we daarvoor uitgenodigd. Telkens hebben een groep van ongeveer vijftien sleutelfiguren die

gebiedssafari gewandeld. Daarbij was de opgave om te kijken van wat belangrijke verzamelplekken zijn, dus waar de mensen samenkomen. Denk aan de markt in Eygelshoven. Of plekken die helemaal anders moeten of die we moeten bewaren. We hebben ook de ketenpartners betrokken aan de hand van een toekomstduik. Daar hebben we thematisch gekeken naar een aantal opgaven, waar we de ketenpartners moeten betrekken bij de concept-omgevingsvisie voor concreet advies. We hebben nog een tentoonstelling gedaan bij 't Kirchroa va Mörje. Dat was het Duurzaamheidsfestival. Daar hebben we met dezelfde borden als op de achterzijde een dag gestaan en ongeveer 50 deelnemers gesproken. De belangrijkste thema's die werden aangekaart, waren de veilige routes die vaak ontbreken binnen de gemeente, het behoud van de voorzieningen, divers woningaanbod en het mooie natuur en landschap binnen de gemeente. Dat moeten we ook absoluut koesteren. Ook de vergroening van de stad was een belangrijk onderwerp, met name op de bedrijventerreinen. We hebben veel gedaan op het gebied van participatie, zoals uitgebreid beschreven op de website. We gaan de komende maanden nog verder aan de slag. We hebben laatst een sessie gehad bij de jongerenraad en willen bij de Holz bij het vak maatschappijleer met dit verhaal van de omgevingsvisie langskomen. Ook de bewoners en wijkplatforms zijn we langsgeslagen.

Seat 24

Even een vraag. Die 250 mensen, worden via een nieuwsbrief nog benaderd of hoe gaan jullie dat doen? -We hebben die bijvoorbeeld voor die tentoonstelling, zoals je hier zit, apart voor uitgenodigd van: kom langs. Als wij weer nieuwe momenten hebben, nodigen we hen expliciet uit. Nu gaan we over naar de vier verhaallijnen. We hebben de Meergeneratiestad, Leefbare stad, Werkende stad en Klimaatbestendige stad. Dat zijn de bouwstenen om te komen tot een concept-omgevingsvisie. Daar gaan we nu verder op in. De eerste is de Meergeneratiestad, dat we vooral naar de toekomst toe een aantrekkelijke stad worden voor jong en oud. Dat betekent dat we meer verschillende woningen willen hebben, het voorzieningenniveau is belangrijk en dat het prettig is om in Kerkrade te wonen. Dit houdt in dat je toch een aantal keuzes moeten maken, zeker naar de lange termijn toe. Bijvoorbeeld wat net al werd genoemd, die routes zijn heel belangrijk, dat je niet alles met de auto, maar zoveel mogelijk probeert te voet of met de fiets te doen en dat de belangrijkste voorzieningen binnen vijftien minuten bereikbaar zijn. De schoolomgevingen zijn belangrijk. We hebben nu het IKC in Eygelshoven, een belangrijke. Dat is ook belangrijk voor het stadsdeel Kerkrade Noord, Eygelshoven en omgeving, dat daar geïnvesteerd wordt in een nieuwe school. Dat geldt komende jaren ook voor andere plekken in Kerkrade, waaronder in Kerkrade Oost. Het recreëren. Er werd net al gezegd: het landschap is heel belangrijk. Dat je vanuit thuis snel een ommetje kunt maken en dan niet per se de auto hoeft te pakken. Zoals genoemd, het woningaanbod, dat we daar nog meer gaan kijken naar nieuwe woonconcepten en -vormen, zodat het voor meer doelgroepen aantrekkelijk is om zich hier te vestigen. Wat hierbij ook een rol speelt, dat hebben we tot nu toe nog weinig verteld, is de demografie. Die is heel belangrijk. We kijken tot 2040. Over dik tien jaar, rond 2035, is de vergrijzingspiek op. Dan krijgen we een hele andere bevolkingssamenstelling. We gaan langzaam verjongen, dus daar moeten we nu al op inspelen, niet pas over tien jaar. We moeten er nu al rekening mee houden dat we over dik tien jaar de vergrijzingspiek

Seat 21

achter ons hebben. -De 3-30-300-regel, wat is dat? -Dat vroeg laatst iemand van het college volgens mij ook. Dat is een bepaalde vergroeningsstrategie. Dat moet u maar eens googelen, daar kunt u dat ook terugvinden. 3 is dat vanuit elke woning in Kerkrade je tenminste drie volwassen bomen ziet, dus geen sprietjes, maar echt fatsoenlijke bomen. 30 dat in elke woonbuurt 30 % van het totale oppervlak bestaat uit een bladerdek, de boomkronen. 300 is dat je maximaal 300 meter hoeft te lopen, goed bereikbaar, naar een park of bos waar je natuurlijke verkoeling hebt. Het is een vuistregel, een richtlijn. Als je dat voor elkaar zou kunnen krijgen, het is een ideaalbeeld, heb je een hele mooie groene stad. De volgende verhaallijn is de Leefbare stad. Het belangrijkste punt daarbij is - dat is niet per se nu, dat stond ook in de oude structuurvisie - we willen de huidige dagelijkse voorzieningen vooral behouden. Dat betekent niet alleen in Kerkrade centrum, maar dat in alle wijken binnen de gemeenten het voorzieningenniveau op peil moet blijven. Een andere ambitie bij deze verhaallijn is het meer creëren van ontmoetingsruimte voor de gemeenschap. Een goed voorbeeld daarvan is de pleinen in Kerkrade. Je ziet dat buiten Kerkrade Centrum elk plein vooral ingericht wordt als parkeerplek, waar weinig ruimte is voor ontmoeting. Je zou dat soort pleinen ook kunnen combineren voor parkeren, maar ook dat mensen daar in het groen kunnen ontmoeten. De historische linten, de aders van de gemeente. Je ziet dat ze nu vooral worden gebruikt door de auto's en dat de fietser daar op plek twee staat. We willen die voornamelijk gaan transformeren tot fietsstraten waar men veiliger kan fietsen. De Werkende stad. Wat ons opvalt met name op de bedrijventerreinen, is dat daar de afgelopen vijftien jaar ontzettend veel dynamiek is gekomen, er is veel gebouwd. Dat heeft deels te maken met de aanleg van de buitenring Parkstad Limburg,

zodat de bedrijventerreinen beter ontsloten worden. Daar zit een belangrijke ontwikkeling. We zien daar ook dat er meer kwaliteit kan worden toegevoegd, dat het aangenamer is om daar te werken. Daar werken veel mensen, dus dat zij op bedrijventerreinen goed kunnen pauzeren, maar ook meer ruimte bieden voor langzaam verkeer. Je wilt dat autogebruik wat minder laten worden, ook naar woon-werkverkeer, zodat je het aantrekkelijker maakt voor de fietser. Een belangrijke ontwikkeling bij punt: werkgelegenheid voor iedereen. Niet alleen een bedrijventerreinen, maar ook zorg, recreatie en toerisme, en dat je daar breed naar kijkt. En dat je op de bedrijventerreinen het aantal arbeidsplaatsen perkt, dat we dat alleen maar willen laten toenemen. We hebben nu bedrijventerreinen waar naar verhouding vrij weinig mensen werken, terwijl er grote bedrijven liggen. Dus dat we kijken bij de bedrijven die zich vestigen, er meer werkgelegenheid komt. De basisvoorzieningen zijn belangrijk. Zoals jullie ongetwijfeld hebben gelezen gehoord, of er zelf mee te maken hebben gehad, de netcongestie. Dat betekent op de bedrijventerreinen dat als nieuwe bedrijven zich willen vestigen, ze niet altijd een aansluiting kunnen krijgen voor stroom, wat zorgt voor problemen. We moeten ernaar kijken hoe we dat de komende jaren kunnen oplossen, maar ook naar de hele energietransitie. Wij verwachten dat met name op de bedrijventreinen de energietransitie grotendeels zal plaatsvinden, omdat er bedrijven zitten waar veel energie wordt opgewekt, ook met de zonnepanelen op de daken, maar dat er ook grotere energieverbruikers zitten. We denken dat de opslag van energie steeds belangrijker wordt. We verwachten dat dat voor een groot deel bij de bedrijventerreinen zal plaatsvinden. De laatste is de Klimaatbestendige stad. We hebben een heel mooi buitengebied in Kerkrade, maar twee derde van ons totale grondoppervlak is bebouwd. Dat heeft te maken met de bedrijventerreinen, het mijnverleden, de woongebieden. Je ziet het hier onder ook op het nieuwe tapijt, één derde is maar buitengebied. Dat is heel waardevol zijn en zegt veel over je woonomgeving en de kwaliteit daarvan, en voor recreatie en toerisme. Dat buitengebied willen we zoveel mogelijk behouden. We hebben ook te maken met klimaatverandering. Dat zijn dingen waar we rekening mee moeten houden, dat je van daaruit ook het stedelijk gebied beter kunt verbinden met het buitengebied. Dat je groene inprikkers, groene lobben ook richting de stad wil hebben. Stadspark is daar een heel goed voorbeeld van, maar ook de herinrichting bij de Heilust, de Superlocal in Bleijerheide. We zijn ook bezig in Rolduckerveld. Dat je meer het groen naar binnen kunt trekken richting de stad, zodat het aangenamer en klimaatbestendiger is. We doen het niet alleen vanuit klimaat en de aantrekkelijkheid, maar ook voor recreatie en toerisme, en vanwege de biodiversiteit. We hebben ook met verschillende natuurbelangen te maken. We proberen zo breed mogelijk daarnaar te kijken. Even een vraag tussendoor. Op de vorige dia staat een plattegrond getekend, waarin de zeer dringende behoefte staat ingevuld aan een camping in Kerkrade. Maar die staat op een plek waar ik die nog nooit eerder gesitueerd heb gezien. Ik heb wel altijd gehoord, in de richting van het Gaiapark aan de kant van Boerenland [onhoorbaar 00:32:03]. Die staat nu ineens in een gebied waar in het verleden nogal wat over te doen was om daar iets anders te doen dan natuur. Er staat gelukkig ook een heel groot vraagteken bij. Daar zullen we het misschien straks over hebben, als we in de interactieve sessie verder gaan. Het zijn maar ideeën welke kant het op zou kunnen gaan, dus indicatief. Het zou op veel meer plekken eventueel kunnen. Daar moeten we het over hebben. Het volgende onderwerp is de botsproef. Dat is de overgangsfase vanuit die verhaallijnen richting conceptvisie. Dan kijken we waar de vier verhaallijnen met elkaar botsen. Elke verhaallijn heeft een gevolg op de ruimtelijke keuzes. Waar gaat dat wel of niet goed naast elkaar? Die botsproeven hebben we voor drie gebieden uitgevoerd: De Ham, de Rodaboulevard en Eygelshoven-centrum. Per gebied is gekeken wat de ontwikkelingen en ambities zijn, waar de kansen liggen. We willen nu kort De Ham behandelen? Het is een open, groene buffer tussen Kerkrade-West en -Oost, met name in de agrarische activiteit. De oostkant van het gebied is gevoelig voor overstromingen. We merken vooral dat door meer stedelijke ontwikkeling in dat gebied het wat rommeliger wordt en het steeds voller raakt. Op deze kaart zijn een aantal ontwikkelingen weergegeven die of gerealiseerd zijn of nog een groot vraagteken zijn. Nummer één Skaeve Huse die wellicht gerealiseerd worden. Het tweede onderdeel is de tijdelijke opvang van Oekraïners. Derde is de toekomstige herontwikkeling van het slachthuis. Vier is de huidige coffeeshoplocatie en vijf het agrarische landschap zoals het er nu bijligt. Zes is ruimte voor waterberging. We willen daarmee aangeven dat we dit gebied ook open en groen willen houden. Je merkt dat hier steeds meer ontwikkelingen plaatsvinden, waardoor dat steeds minder wordt. Wat is Skaeve Huse? Dat zegt me niks. -Als ik me niet vergis, is daar een keer intern over gecommuniceerd. Dat heeft te maken met de opvang van mensen die speciale zorg nodig hebben, maar wel zelfstandig wonen. Google daar ook maar een keer op. Volgens mij heeft er laatst een artikel gestaan in de Limburger, dat in de gemeente Heerlen de eerste zeven Skaeve Huse zijn gerealiseerd. In Kerkrade zouden het er vier moeten zijn. Ik kijk ook even naar wethouder Roland. Het is nog een vraagteken. Elke gemeente heeft per 10.000 inwoners een opgave om die Skaeve Huse te realiseren. Zoals aangegeven, het nieuwe narratief, het nieuwe verhaal vanuit de regio Parkstad, maar vooral vanuit de gemeentes van Parkstad. Het scenario van bevolkingskrimp laten we min of meer achter ons. We kijken vooral naar nieuwe perspectieven, kansen en mogelijkheden. We willen meer in gaan zetten - niet alleen in Kerkrade, maar ook de andere

Parkstadgemeentes - op een groei, ook op het perspectief. Dat heeft te maken met de demografische ontwikkeling, wat ik net al aangaf. We weten dat die vergrijzingspiek over zo'n tien jaar op zijn einde is. Daar gaan we nu al op inspelen. Dat betekent dat de focus op de bevolking komt te liggen, dus wonen en economie. Die kun je ook niet los van elkaar zien. Dat heeft allerlei consequenties, ook qua ruimtebeslag en ruimtevragestukken. We hebben het woonoffensief. We willen komende jaren nog best wat woningen bouwen. Dat betekent dat je op een gegeven moment keuzes moet maken op welke plek je woningen gaat bouwen, wat voor soort type. Laagbouw, grondgebonden woningen, of meer gestapeld? Wat betekent dat voor mobiliteit en wat doen we met de parkeernorm? We hebben nu een parkeernorm gemiddeld van 1,8 per woning. Kunnen we dat nog volhouden? Dat kost je ook heel veel ruimte. Waar gaan deze mensen werken? Dat zijn de hoe-vragen van hoe we dat met zijn allen goed gaan regelen. We hebben nu de kans om dit narratief goed mee te nemen in de omgevingsvisie, zodat we als gemeentebestuur daar goede en duidelijke keuzes kunnen maken, vooral naar de toekomst toe. -Deze kaart laat een combinatie zien van die vier verhaallijnen. Hier is alles samengevoegd. Dit is nog geen conceptvisie, maar biedt wel voor ons de basis om die te gaan schrijven. Dat was ons verhaal in het kort. Er is nog ruimte voor vragen.

Seat 27

Die groep mensen die hebben teruggeschreven, is dat representatief voor heel Kerkrade? Is dat veel of weinig? Daar heb ik geen idee van. -U bedoelt die 250 mensen die hebben aangegeven bij de peiling... -Die 1000 mensen die de kaart hebben teruggestuurd. -Ja. Het is een peiling, dus geen enquête. Volgens mij staat op de site een heel verslag wat we allemaal hebben opgehaald, de resultaten van de peiling. Daarin kun je zien hoe de verdeling is. Er werd al aangegeven, jong en oud, maar we hebben ook gekeken uit welke buurten de mensen vandaan komen. Gelukkig is dat heel netjes verspreid over alle buurten van heel Kerkrade. Dus niet dat in Eygelshoven meer mensen hebben gereageerd dan in de Gracht. Dat is heel geleidelijk verspreid over de hele gemeente. Daar zijn we heel blij mee. Dat geeft toch een bepaald beeld. Misschien nog aanvullend. Die 1000, dat is uiteindelijk maar 5 % van alle huishoudens. Maar als je het vergelijkt met andere projecten, was 1000 heel erg veel binnen de gemeente. Op dat gebied was het goed. - Nog een vraag. Werken jullie samen met andere gemeentes of vindt iedereen het wel apart uit? Ik denk toch dat het enigszins overlapt. -Voorheen hadden we een intergemeentelijke structuurvisie op Parkstad-niveau, een soort van regionale omgevingsvisie. Nu met de nieuwe Omgevingswet mag er geen regionale omgevingsvisie meer zijn, maar is er wel een vervangend document voor gekomen, het regionaal afstemmingskader. Dat is vorig jaar vastgesteld en daar is regionaal afgestemd hoe we samenwerken en wat de ambities zijn voor de regio. Dus we werken wel degelijk samen op dat gebied. -Volgens mij is dat regionale afstemmingsdocument ook door alle gemeentes in Parkstad in de raden behandeld en vastgesteld. Een jaar geleden, als ik me niet vergis. Daarin staan de hoofdlijnen waar elke gemeentelijke omgevingsvisie in Parkstad zich aan moet houden. Dat zijn de onderwerpen die we net allemaal hebben benoemd. Het maakt niet uit in welke gemeente je zit, want het is gemeentegrensverschrijdend. Zeker die thema's

Seat 23

klimaat, gezondheid, werken en wonen spelen in heel Parkstad. Ik heb nog een vraag. Ik mis in dat stuk Kaalheide Bruist, of komt dat nog aan de orde? -Dat komt niet specifiek terug in de omgevingsvisie, in ieder val tot nu toe. We kijken ook naar alle projecten of toekomstige projecten, dus die nemen we ook mee. Kerkrade Bruist is daar ook zo eentje van. Als we kijken naar de verhaallijnen, zou het goed kunnen passen bij de Meergeneratiestad en Leefbare stad, qua strategie en ontwikkelrichting.

Seat 25

Ik denk dat Kaalheide Bruist daar goed in zou passen. Ik had nog een extra vraag over die enquête die is uitgezet. Die 250 vaste respondenten, wat is de compositie daarvan? Die kunnen iets meer inbreng leveren in het opstellen van de hele visie. We hebben alleen gevraagd of ze betrokken willen blijven bij het hele planproces, omdat het ook redelijk lang duurt, toch anderhalf à twee jaar. En of ze bij elke tussenstap goed geïnformeerd willen worden. Daar hebben volgens mij meer dan 250 mensen op gereageerd en een e-mailadres achtergelaten. Daar hebben we expliciet om gevraagd, want anders kan het AVG-technisch niet. Daar maken we gebruik van. Zodra we een stap verder zetten, of we hebben een tentoonstelling, zullen we alle mensen die dat hebben aangegeven uitnodigen om deel te nemen of daar kennis van te nemen. De vraag is meer wat bijvoorbeeld de gemiddelde leeftijd is van die groep? Hebben we het dan over tussen die 50 en 79 jaar? Dat kunnen we nog terugkijken, maar durf ik zo niet te zeggen. Ze hebben alleen een e-mailadres achtergelaten. Daar zouden we naar moeten kijken. -Ze hebben de enquête ingevuld, dus ook de leeftijd aangegeven. -We moeten kijken hoe dat precies zit. Daar moeten we nog een slag overheen maken. Dan gaan we richting pauze en daarna naar het interactieve gedeelte. Ik hoop dat jullie dan allemaal daar mee kunnen

Seat 3

doen. Voordat we pauze hebben, geeft nog een adviseur, Nik Baerten van Pantopicon kort aan wat de bedoeling is na of tijdens de pauze. -Tijdens de pauze. Goedenavond. Jullie hebben het al gezien, achteraan staan een aantal panelen opgesteld. Die komen overeen met de vier verhaallijnen. Je ziet in het rood de Meergeneratiestad, in het blauw de Werkende stad, in het geel de Leefbare stad en de Klimaatbestendige stad in het groen. Voor die bladen staat een korte uitleg op wat het beeld precies inhoudt. Achteraan op de radiator liggen een aantal kaarten. Ieder van die kaarten staat voor een kernelement, een kenmerk van die visie. Aan jullie zo meteen de vraag om individueel langs dat hele palet te lopen. Jullie krijgen de opdracht mee. Jullie mogen in totaal zeven kaarten oprapen, waarvan jullie denken: mijn Kerkrade naar de toekomst toe, zou ik graag hebben dat die punten aan bod komen. Zo krijgen we een meting, net zoals we dat bij de andere betrokkenen hebben gedaan, wat jullie belangrijk vinden naar de toekomst toe. Dat kan iedereen voor zich doen. Na de pauze gaan we samen in gesprek daarover. Dan splitsen we ons op in drie groepen. Is het willekeurig, of moet je elk onderwerp... Het is willekeurig. Als je volledig gaat voor Klimaatbestendige stad en daar de zeven kaarten uit pakt, is dat prima. Als je gaat shoppen in meerdere, is dat ook prima. Dat is het idee. Vrij eenvoudig. Een top zeven voor ieder individueel, en dan kunnen we na de pauze zien wat er uitkomt. -Daarna een plenaire terugkoppeling Aan het einde zullen we nog even plenair terugkoppelen, maar dat is iets voor aan het eind van de avond. Grasduin even door de beelden die gemaakt zijn en haal daar een top zeven uit. ... Even als het kan weer terug op de plaats gaan, dan kunnen we gaan aftellen. We willen kort een plenaire terugkoppeling geven per groep. We beginnen gewoon bij groep één. Je moet even de microfoon aanzetten, Fraukje.

3 Ideaalbeeld

Seat 18

Ik ga even zitten. We hadden best een positief gesprek en waren het snel eens. Er waren veel kaartjes die een verhaallijn vormden. Uiteindelijk kwam er twee, drie thema's naar voren. Klimaat werd als belangrijk gezien met de hittebestendige stad maken en zorgen dat hitte niet meer een groot probleem is in de stad. De nieuwe generatie kwam pas aan het einde van het gesprek naar boven, dat het mooi zou zijn als we meer op jeugd, jongeren en het gezinnen naar de stad trekken gaan focussen. We hebben het gehad over de stad voor de 88-jarigen. Als je voor hen de stad goed maakt, is het voor iedereen goed. Dat het een soort no regret is, maar waarmee je wel ook voor de kinderen een fijne Kerkrade maakt. De laatste was verduurzaming, die kwam helemaal in het begin aan bod. Er zijn al programma's gaande om mensen te ondersteunen in het verduurzamen van woningen. In zekere zin was het: laten we daar vooral op doorgaan en kijken welke rol daktuinen daarin kunnen spelen, want dat is ook een soort win-win. Best een positief verhaal. We hebben nog een beetje gezocht

Seat 24

naar waar het botst, maar het bleef heel fijn. Mag ik even ondersteunen, of wil iemand anders van de groep? We hadden eerst een paar pijlers uitgezet boven wat je net zei, maar we kwamen toch terug op die drie speerpunten. Een hele belangrijk, wat jij zelf ook aangaf, dat staat er heel groot: wat als Kerkrade de meest vriendelijke kinderstad wordt? Als we die slogan proberen erdoor te krijgen, hetzelfde als Beleef Kerkrade, dat staat bij iedereen boven ingeprent, is dat misschien heel belangrijk. Dat is niet verkeerd.

Seat 8

Ook aan deze tafel was er best veel animo voor alles wat

Seat 29

met duurzaamheid te maken had. Ogenblikje. Bjorn, jij wilde nog een reactie geven? Ik had nog een toevoeging. Landgraaf heet trouwens [onhoorbaar 01:56:00] Landgraaf by the way. [onhoorbaar 01:56:01]. Het volgende: wat opviel, is dat er veel groen is. Volgen we dialect of moet ik het in het Nederlands doen? Er zijn veel groene gebieden, maar ze zijn niet goed verbonden of het is niet goed gecommuniceerd dat je daar kunt komen. Dat is een onbelicht stukje. Ik vind het ook jammer dat we landelijk iets willen aanpakken en bereiken, ik vroeg of daar een potje voor is waar we eventueel uit zouden kunnen teren, putten, dat is er niet. Als dat komt, zouden we dat toch willen weten. Dan hebben we extra centen om dat te doen. We hebben pas ook een plan voorgelegd in commissie GEZ, Kerkrade de komende tien jaar. Daar waren een paar hele mooie initiatieven bij, zoals boombakken, bushaltes die compleet in het groen werden gezet. We zijn er hier echt mee bezig, maar het kan altijd meer. Industrierterreinen, ook de eigen brandweer en politie, je kijkt naar een

parkeerplaats, dat is een en al steen. Laten we daar eens beginnen c.q. een poging doen om dat te vergroenen met een paar bomen of boombakken. Grote industriële gebouwen, zoals recentelijk Berner en - ik zei American DJ - maar bedoel Highlite - dat zijn megagroter gebouwen waar wat mij betreft best een groen dak op had gemogen, misschien wel gemoeien. Dat was de tijd toen. Berner is iets meer recentelijk. Ik weet niet hoe we dat gaan doen, maar wil graag dat we daar veel meer aandacht voor hebben om ze voor mijn part te dwingen

Seat 12

daar serieus naar te kijken. Dat was mijn betoog hierin. Mooi. Het sluit prima aan bij de discussie aan deze tafel, als het ging om alles wat met verduurzaming en het hoog leggen van die ambities te maken had, dat scoorde vrij hoog. Een van de top thema's was ook hier die verstening en verharding, die toch ontzettend opvallend is. Hier werd meteen ook creatief op ingespeeld. Als je daarnaast de verkeersveiligheid en vergroening legt, kun je een aantal van die dingen koppelen met elkaar. Als je bijvoorbeeld op wegen waar te snel gereden wordt wat bomen plant of groen aanbrengt, heb je een remmende en vergroenende factor, dus vertraging en vergroening tegelijkertijd. Er werd ook redelijk wat aandacht besteed van: als we dan toch gaan kijken naar hoe mensen straks willen wonen, laat dat dan vooral duurzame woonvormen zijn. Niet alleen maar duurzame woningen, maar ook woonvormen. Woningen waarin je van een bepaalde leeftijdscategorie kan doorstromen in een ander. Kangoeroewoningen, levensloopbestendige. Jonge en oude bevolking meer mengen - niet apart houden - door het type woningen dat je aanbiedt. Slim renoveren. Huur en koop misschien meer mengen in wijken. Ook het hogere segment niet vergeten. Als we op economisch vlak andere profielen willen aantrekken, die hebben misschien wel zin in wat andere typen woningen dan degene die we nu in de aanbieding hebben in Kerkrade. Da werd nogmaals benadrukt. Veiligheid blijft een thema, niet alleen op vlak van verkeer, maar er wordt gezegd dat voor sommige plekken het interessant is - al is het tijdelijk, hetzij door betere verlichting of cameratoezicht - te laten merken dat er wat gebeurt en erop wordt toegezien. Economisch gezien: het winkelaanbod zien we slinken, niet alleen qua aantal, maar ook kwaliteitsniveau. Aan de ene kant werd gezegd dat je dat niet tegenhoudt met alles wat het internet te bieden heeft. Maar ook dat we er slim op kunnen inspelen door bepaalde winkeltypes te gaan bundelen, bijvoorbeeld de bakker en slager die samen één huur betalen, in plaats van ieder apart. Dat maakt het misschien wat levensvatbaarder, dus ook daar de koppeling. Het energievraagstuk past helemaal in dat duurzame rijtje. Er zijn ook wat kansen naar toerisme, gericht op die natuur en het landschap, die we onder andere door een betere verbinding van die gebieden kunnen aanzwengelen. De camping werd nogmaals genoemd, en op een andere plek gelegd, omdat er blijkbaar wat animo bestaat voor een stadscamping of glamping, waarbij de luxueuze variant ook een plek krijgt hier in Kerkrade. Veel meer verteld, maar de highlights blijven toch rondom dat duurzame karakter en het toekomstbestendig kijken

Seat 28

naar de uitdaging waar we vandaag al voor staan. -Als ik nog even mag aanvullen, wat wij ook hadden aangegeven, was het buurtloket. Dat hoorde ik nu niet, maar wij vinden het belangrijk dat in bepaalde kernen in de buurten er informatie wordt verstrekt

Seat 21

en dat men daar terecht kan. Dank u. -Niet te vergeten dat we een andere manier of energievoorziening ingetekend hebben en een

Seat 12

kleine kerncentrale.

Seat 21

Fijn dat je dat doet, want dat is een kwestie van te weinig kennis. Het gaat erom, als we zoiets zouden willen gaan doen, moeten we de mensen goed voorlichten dat zo'n kleine kerncentrale iets totaal anders is dan wat vandaag de dag

Seat 25

een atoomcentrale is en dat daar minimaal afval van komt, en die absoluut een stuk veiliger is. Om daar nog iets aan toe te voegen. Het probleem is dat vaak mensen kennis tekortkomen als het om deze vorm van energie gaat. Er wordt vaak ouderwets gedacht aan Tsjernobyl, dan wordt gezegd: dat is alle kernenergie. Maar technologie evalueert ook. De nieuwe kleine kernreactors waar bijvoorbeeld in het Verenigd Koninkrijk naar wordt gekeken, een meltdown is daar technologisch onmogelijk. Dat verhaal waarin het Chernobyl gebeurt is onmogelijk op dat moment. Ik ben een paar maanden geleden op het Provinciehuis geweest in Maastricht. Daar werd een klein beeld geschetst wat mijn ogen toen wel heeft geopend. Daar werd de vraag

gesteld door een van de hoofdbazen bij Chemelot: als wij Chemelot zouden moeten laten draaien op groene stroom, hoeveel zonnepanelen denken jullie dat dan nodig zijn? Het antwoord was: om een paar fabrieken daar te laten draaien, zouden wij elke vierkante meter een Limburg vol moeten leggen met zonnepanelen. Toen werd de tweede vraag gesteld hoeveel kleine reactors nodig zijn. Daar was het antwoord één of twee. Dan heb je het over een grootte van misschien een kleine 5-scheepscontainers. Dat is toch een heel ander beeld wat geschetst moet worden. Er is wel kennis inderdaad, wat Marc ook zegt, dat moet wel naar buiten gebracht worden.

Seat 4

De laatste groep. We hebben het voornamelijk gehad over het vergroenen van de stad, waar minder verharding terugkwam. Op de bedrijventerreinen minder parkeren. Er is ook een opgave voor de burger in Kerkrade zelf: vergroen je eigen tuinen. Verder is gesproken over het voorzieningenniveau en de 15-minutenstad. Haanrade is misschien één van de buurten in de gemeente waar het voorzieningenniveau op verdere afstand dan die vijftien minuten is. We hebben ook gekeken naar de verenigingen binnen de gemeente met de vraag of we nog zo veel voetbalverenigingen nodig hebben. Is er misschien iets richting de toekomst nodig om te fuseren? De veilige routes richting de scholen werd aangekaart als een van de belangrijke onderwerpen. Vooral de nieuwe scholen die worden gebouwd autoluw te maken. Het veilige gevoel in de buurten. Dat heeft te maken met een veranderende maatschappij. Mensen ervaren de buurt soms als onveilig. Dat is met name een gevoel wat bij de mensen speelt. De entrees van de stad. Als je met de auto bijvoorbeeld richting Eygelshoven - ook een voorbeeld van hen - dat kan worden verbeterd. Dat zijn de visitekaartjes van de stad. Een ander voorbeeld was vanuit het Juliaterein richting Eygelshoven markt. Dat zijn entrees die versterkt kunnen worden. Nog aanvullingen? -We hebben het ook over de bedrijventerreinen gehad. Werkgelegenheid is heel erg belangrijk. De plaatjes die te maken hebben met de toekomstige banen, de aantrekkelijkheid van de bedrijventerreinen, dat we daar goed naar moeten kijken, want dan trek je ook andere mensen die hier in de regio komen wonen, dus dat je daar vooral naar kijkt. Wat al werd gezegd van die veilige routes. Niet alleen naar de scholen, maar met name ook voor ouderen. Dat betekent veel voor je openbare ruimte, dat je die ook moet aanpakken. Het werd al gezegd, die versterking. Bij ons in de groep kwam het landschap nadrukkelijk naar voren. We hebben een heel mooi buitengebied, maak daar gebruik van, bescherm dat goed, koester dat, probeer het op plekken te versterken. Dat is niet alleen goed voor recreatie en toerisme, maar ook voor de mensen zelf. Je wordt aantrekkelijker als stad, dus kunt er makkelijker nieuwe mensen mee aantrekken, dat je een mooie woonomgeving hebt. Dat werd kort aangegeven. Ik kijk ook even naar de deelnemers van onze groep. Misschien hebben we nog dingen gemist. Dan zijn we toch vrij compleet geweest.

Seat 14

Wat wordt bedoeld met dat je kijkt naar arbeidsmigranten?

Seat 4

Moeten we voorsorteren op bepaalde soorten mensen? Dat kwam in onze groep aan het einde naar voren, dat die buurten veranderen, ook omdat er steeds meer nieuwkomers komen. Dat er af en toe mensen briefjes in de brievenbus vinden met: we kunnen uw woning kopen, wat betekent dat daar op een gegeven moment illegaal arbeidsmigranten worden gehuisvest. De vraag is of je dat wil. Als gemeente moet je ook kijken hoe je met dat soort ontwikkelingen omgaat. Dat we voor alle nieuwkomers - ze noemen altijd de hogeropgeleide expats en arbeidsmigranten van de lagere inkomens, maakt niet uit, dat zijn allemaal nieuwkomers - dat we die op een goede manier huisvesten en dat je niet van die schrijnende gevallen krijgt dat in één woning heel veel mensen wonen. Dat moet je niet willen als gemeente. Dat is ook heel slecht voor je woonbuurt en het gevoel van onveiligheid. Dat kwam in onze groep nadrukkelijk naar voren.

4 sluiten

Seat 4

Hartstikke bedankt. We hebben heel veel opgehaald. Hopelijk hebben we jullie ook goed kunnen informeren wat we tot nu toe hebben gedaan en waar we nu staan in de omgevingsvisie. Net werd al gezegd: we gaan volop hiermee aan de slag. We gaan nog de stakeholders interviewen, daar hebben we overleggen over. Ik wil vóór de zomer ook nog een tentoonstelling geven aan alle mensen hier in Kerkrade hoe die conceptvisie eruit ziet. Dat willen we ook graag - dan kijk ik naar de wethouders, de griffie en naar jullie - jullie nog een keer daarin meenemen. Zodra we een eerste concept hebben, dat we dat van tevoren informeel aan jullie

voorleggen voordat we echt de formele procedure in gaan. Die willen we starten na de zomervakantie. Dan zal het ontwerp-omgevingsvisie - dan moeten we even kijken naar de begroting en hoe het verder gaat - in oktober, november aan jullie voorgelegd worden. Dan gaat officieel de procedure in, zodat iedereen eventueel een zienswijze kan indienen. Begin volgend jaar - januari, februari, schat ik - kunnen we het voor vaststelling aanbieden aan de gemeenteraad. Mochten er tussendoor nog vragen of dingen onduidelijk zijn, wend je tot de griffie, dan kunnen we jullie daarbij helpen. Of als jullie ideeën hebben, ook naar aanleiding van deze sessie. Ik kan me voorstellen - het is de eerste keer - dat sommige dingen misschien nog beter landen wat nu echt belangrijk is voor de toekomst van Kerkrade, dat we dat dan goed kunnen meenemen. Nogmaals dank.

Seat 2

Ik kijk even naar de wethouder. Tot de volgende keer. Dank je wel, Erik. We willen jullie als portefeuillehouders graag bedanken voor de inbreng vandaag die geleverd is. We moeten goed kijken hoe het zich verhoudt tot andere processen. Een mooi voorbeeld daarvan was die fusie van de voetbalverenigingen. Daarvan hebben we steeds gezegd dat vooral van onderop te laten komen. We zullen goed moeten gaan balanceren, maar we komen heel graag later terug met een concreter voorstel, waarbij we met al die facetten rekening proberen te houden. Dank voor jullie inbreng vandaag, dank aan het bureau dat dit begeleid heeft. We gaan heel graag samen met jullie aan de slag om te komen tot een vervolg. Dank je wel en een fijne avond.